

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/31/2022
Identifikačné číslo spisu: 3820200329
Dátum vydania rozhodnutia: 24.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:3820200329.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne N.. X.. P. W., bývajúcej v X., I. XX, proti žalovanej V. P., bývajúcej v L., B. U.. S. XX/X, zastúpenej Mgr. Martinom Hurtišom, advokátom so sídlom v Prievidzi, ul. Matice Slovenskej č. 17, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 12 C 2/2020, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 30. novembra 2021 č. k. 6 Co 81/2021-234, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 27. mája 2021 č. k. 12 C 2/2020-187 žalobu zamietol. Súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyňa mala právny záujem na určení, že predmetná nehnuteľnosť je jej podielovým spoluvlastníctvom v 1/4. Pretože žalovaná popierala toto jej vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, a teda právo medzi stranami k predmetnému bytu bolo sporné, pričom stav neistoty právneho postavenia žalobkyne nebolo možné odstrániť inak, len predmetným určovacím výrokom. Súd sa stotožnil s právnym názorom právneho zástupcu žalovanej, a síce, že žalobkyňa v konaní nepreukázala, že je podielovou spoluvlastníčkou predmetného bytu v podiele jednej štvrtiny. Je pravda, že v minulosti zdedila predmetný byt po smrti svojej matky v podiele 1/4 a že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 4 C 259/2001 bolo podielové spoluvlastníctvo k predmetnému bytu zrušené a vyporiadané tak, že súd prikázal byt aj s príslušenstvom do výlučného vlastníctva žalovanej, ktorej súčasne uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni z titulu vyporiadania podielového spoluvlastníctva sumu 92.633,85 Sk (3.074,88 eur). Vyššie uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 24. októbra 2005. Skutkový a právny stav v súdom posudzovanej veci zostal po vyhlásení rozsudku vo veci sp. zn. 4 C 259/2001 až doposiaľ nezmenený, žalobkyňa v priebehu konania uvádzala len skutočnosti, ktoré boli známe súdu už vo vyššie uvedenom konaní a v priebehu konania nepreukázala žiadne také podstatné okolnosti, ktoré by mali za následok zmenu vlastníctva k predmetnému bytu.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 30. novembra 2021 sp. zn. 6 Co 81/2021 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 4 C 259/2001-224 z 8. apríla 2005 bolo zrušené a vyporiadané podielové spoluvlastníctvo strán sporu k bytu a žalobkyňa týmto zákonom predpísaným spôsobom prišla o svoj spoluvlastnícky podiel k bytu, avšak v súlade so zákonom za náhradu, a následne už v jej prospech nesvedčí žiaden právny titul pre znovunadobudnutie jej spoluvlastníckeho podielu. Súd prvej inštancie posúdil vec po právnej stránke správne a odvolací súd nezistil v procesnom postupe súdu prvej inštancie žiadnu okolnosť, ktorá by zakladala porušenie práva žalobkyne na spravodlivý proces. Žiadna okolnosť tiež nenasvedčuje tomu, že by vo veci konajúci sudca bol vylúčený z jej prejednávania a rozhodovania. Pokiaľ súd odmietol vykonanie dokazovania výsluchom svedkov a listinnými dôkazmi, ktorých účelom malo byť len preukázanie, kto a kedy byt užíval a kto a kedy v ňom, prípadne na inom mieste mal trvalý pobyt, tieto skutočnosti sú skutočne absolútne nepodstatné pre rozhodnutie v prejednanom spore, keď ani trvalý pobyt a ani potreba užívať byt či už žalobkyňou alebo žalovanou a ani samotné užívanie bytu nájomníkmi nemajú a nemôžu mať za následok vznik vlastníckeho práva žalobkyne k bytu. Odvolací súd tak dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávaní veci vykonal všetky navrhnuté relevantné dôkazy a z vykonaných dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam a správne aplikoval a interpretoval na úplne zistený skutkový stav vyššie uvedené právne normy.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“ alebo „žalobkyňa“) dovolanie nemajúce náležitosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) predovšetkým skúmal, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP.

5. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza, že dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (viď § 429 ods. 1 veta prvá CSP). Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

6. Ak bolo podané dovolanie, ktoré nespísal advokát, súd skúma, či sa na dovolateľa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP. Dovolateľa, na ktorého sa nevzťahuje § 429 ods. 2 CSP a súčasne, ktorý nebol v odvolacom konaní poučený o povinnosti v zmysle § 429 ods. 1 CSP, vyzve súd prvej inštancie na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania (§ 436 ods. 1 CSP); o taký prípad ale v danej veci nešlo.

7. Pokiaľ ale nejde o dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 CSP a dovolateľ bol v odvolacom konaní riadne poučený o tom, že dovolanie musí spísať advokát, predstavuje skutočnosť, že v dovolacej lehote bolo podané iba dovolanie nespísané advokátom, taký nedostatok obligátneho znaku dovolania, ktorý už nemožno dodatočne reparať.

8. Spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019 sp. zn. 4 Cdo 190/2019 schválené

občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 16. septembra 2020 na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

9. Obdobne Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní.

10. Ustanovenie § 436 ods.1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie vád dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

11. Žalobkyňa bola súdom prvej inštancie o práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci v zmysle § 160 ods. 2 CSP riadne poučená v uznesení Okresného súdu Prievidza z 24. februára 2020 č.k 12 C 2/2020-20, v ktorej súd vyzýval žalobkyňu na doplnenie žaloby. Žalobkyňa bola v rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 30. novembra 2021 sp. zn. 6 Co 81/2021 riadne poučená podľa § 428 CSP o prípustnosti dovolania, lehote na jeho podanie, náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1). I napriek náležitému poučeniu zo strany odvolacieho súdu je z obsahu spisu zrejmé, že dovolateľka nepreukázala požadované právnické vzdelanie (§ 429 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 468 CSP) a k podanému dovolaniu spísanému samou dovolateľkou, doručenému 24. januára 2022 Krajskému súdu v Trenčíne nepriložila ani plnomocenstvo udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní.

12. So zreteľom na to, že v posudzovanej veci nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP, pričom nejde o žiaden z prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP, najvyšší súd odmietol dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. e/ CSP pre nesplnenie podmienok dovolacieho konania bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

13. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP), trovy dovolacieho konania jej však najvyšší súd nepriznal, nakoľko jej žiadne preukázateľné nevznikli.

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.